

**MINISTER
EDUKACJI NARODOWEJ**

DZSE-BKO-5005/0404/08

Warszawa, 2008-04-15

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 16.04.08.

nr. 2281 podpis.

*Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej*

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na oświadczenie złożone na 7. posiedzeniu Senatu RP w dniu 27 marca 2008 roku przez Pana Senatora Grzegorza Wojciechowskiego (BPS/DSK-043-285/08) w sprawie likwidacji burs szkolnych i projektu koncepcji wspomagania finansowego ich działalności, uprzejmie wyjaśniam.

Liczba placówek zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania rzeczywiście nieznacznie spada. W roku szkolnym 2004/2005 łączna liczba burs i internatów spadła o 4,37% w stosunku do roku poprzedniego (dane GUS), a w roku 2005/2006 o 2,67%. Tendencja spadkowa wykazuje jednak trend o spowolnionym charakterze.

Natomiast na dużo niższym poziomie kształtuje się likwidacja burs szkolnych. Średnio jest to 2,5 % w skali roku. W roku 2006/2007 zaobserwowano przyrost liczby burs z 159 do 166.

Stan wykorzystania placówek przedstawia poniższa tabela sporządzona na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego w latach 2003-2007:

	2003/2004		2004/2005		2005/2006		2006/2007
Placówki (internaty i bursy)- Polska	998	-5,91%	939	-4,37%	898	-2,67%	874
Miejsca	112794	-8,36%	103370	-5,97%	97197	-4,65%	92682
Korzystający	81812	-5,86%	77019	-7,58%	71178	-3,56%	68643
WYKORZYSTANIE	72,53%		74,51%		73,23%		74,06%

Decyzje o likwidacji lub założeniu bursy szkolnej podejmuje organ prowadzący placówkę, kierując się zasadami ekonomii. Dane statystyczne wskazują, że na przestrzeni ostatnich 5 lat

2744
17.04.08
M...
[Signature]

wykorzystanie miejsc w bursach szkolnych waha się w granicach 80-70% i jest to średnia dla całej Polski. W indywidualnych przypadkach zdarza się, że występuje 50 % wykorzystania miejsc.

	2003/2004		2004/2005		2005/2006		2006/2007
Bursy - Polska	167	-2,40%	163	-2,45%	159	+4,22%	166
Miejsca	23812	-7,63%	21996	-2,33%	21483	+1,33%	21785
Korzystający	19142	-6,91%	17820	-4,84%	16957	+2,67%	17422
WYKORZYSTANIE	80,39%		81,01%		78,93%		79,97%

Stan wykorzystania burs szkolnych przedstawia powyższa tabela sporządzona na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego w latach 2003-2007.

Samorządy podejmują zamiar likwidacji nierentownych placówek na mocy ustawy art. 59 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 ze zm.). Opinia kuratora oświaty wyraża stanowisko tego organu w przedmiocie likwidacji placówki. Kurator Oświaty będąc organem odpowiedzialnym za realizację polityki oświatowej państwa na terenie województwa, wydając przedmiotową opinię jest obowiązany przede wszystkim kierować się dostępnością edukacji w poszczególnych rejonach gminnych oraz odpowiednim poziomem nauczania. Przy wydawaniu opinii dotyczącej likwidacji bursy kurator oświaty zobligowany jest do brania pod uwagę również aspektów związanych z likwidacją, które odnoszą się do współtworzenia i realizacji regionalnej i lokalnej polityki oświatowej zgodnej w tym względzie z polityką państwa, jak i do zapewnienia uczniom właściwych warunków nauki, wychowania i opieki, co związane jest z realizacją zadań nadzoru pedagogicznego. Oczywistym jest, iż wydając przedmiotową opinię kurator nie może działać arbitralnie i opinia taka musi odnosić się do przepisów prawa nakładających na organ prowadzący określone obowiązki. Nie może on jednak swoją opinią ingerować w samodzielność gminy i jej odpowiedzialność za wykonywanie zadań publicznych jako zadań własnych.

Organ prowadzący placówkę pobiera łączną opłatę za wyżywienie i zakwaterowanie, która nie może przekroczyć 25% przeciętnego średniego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 20 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2004r., Nr 39, poz.353, z późn.zm.) przy czym może zwolnić rodziców z całości lub części opłat, o których mowa, w przypadku szczególnie trudnej sytuacji materialnej rodziny, w szczególności gdy dochód na osobę w rodzinie nie jest większy niż kwota, o której mowa

w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, z późn. zm.) tj. 351 zł lub w szczególnie uzasadnionych przypadkach losowych.

Ponadto w dniu 28 września 2004 r. Rada Ministrów przyjęła Narodowy Program Stypendialny będący podstawą tworzenia polityki państwa w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych i projektowania działań zmierzających do kompensowania różnic wynikających z pochodzenia społecznego ucznia oraz wspierania edukacji uczniów mających trudności w nauce. Narodowy Program Stypendialny stworzył podstawy dla polityki pomocy materialnej świadczonej uczniom, których sytuacja materialna i życiowa może spowodować wypadanie z systemu edukacji, ograniczenie aspiracji edukacyjnych, odstąpienie od edukacji na wyższych poziomach nauczania.

Programem objęte są następujące obszary działania:

- pomoc materialna udzielana uczniom, słuchaczom i wychowankom na podstawie ustawy o systemie oświaty, w ramach systemu edukacji;
- pomoc materialna realizowana na podstawie programów rządowych;
- programy realizowane z wykorzystaniem wspólnotowych środków publicznych;
- działania umożliwiające i generujące aktywność podmiotów innych niż rządowe w zakresie udzielania pomocy edukacyjnej dla uczniów (w tym wspieranie działań jednostek samorządu terytorialnego oraz organizacji pozarządowych).

Prawo do pomocy materialnej przysługuje uczniom szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych oraz słuchaczom publicznych kolegiów nauczycielskich i nauczycielskich kolegiów języków obcych – do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia.

Celem działań realizowanych w tym obszarze jest także stworzenie instrumentów przeciwdziałania segregacji uczniów w szkołach ze względu na ich sytuację materialną, przez umożliwienie finansowania w ramach pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym, w tym:

- zakupu podręczników, przyborów szkolnych,
- *pokrycia kosztów zakwaterowania w bursie*, internacie lub na stacji w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania,
- pokrycia kosztów posiłków w szkole lub stolówce prowadzonej przez inny podmiot

- pokrywania całkowitego lub częściowego kosztu udziału ucznia w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania oraz udziału w zajęciach realizowanych poza szkołą.

W 2007, zgodnie z decyzją Ministra Edukacji Narodowej, przeznaczono 404 mln zł na dofinansowanie udzielania przez gminy pomocy materialnej uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia oraz kwotę 27 mln zł na Rządowy program wyrównywania szans edukacyjnych uczniów pochodzących z rodzin byłych pracowników państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej na lata 2006 – 2008.

Zrealizowano także stypendia ze środków Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego - Działanie 2.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne. Ogólnym celem działania było zwiększenie dostępu do kształcenia na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym dla uczniów pochodzących z obszarów wiejskich i studentów pochodzących z obszarów zagrożonych marginalizacją, (w tym w szczególności obszarów wiejskich i obszarów restrukturyzacji przemysłów).

Rodzaje wsparcia udzielanego w ramach działania:

- Wspieranie rozwoju edukacyjnego młodzieży wiejskiej: stypendia dla młodzieży wiejskiej, która z powodów materialnych natrafia na bariery utrudniające naukę na poziomie ponadgimnazjalnym kończącym się maturą. Stypendia były przekazywane w formie rzeczowej (zakup podręczników etc.), dofinansowania przez beneficjenta opłat między innymi za zakwaterowanie, wyżywienie, bursę, internat lub refundacji kosztów poniesionych wcześniej przez ucznia związanych z pobieraniem nauki.
- Wspieranie rozwoju edukacyjnego studentów: stypendia dla studentów pochodzących z obszarów zagrożonych marginalizacją, w tym w szczególności obszarów wiejskich i obszarów restrukturyzacji przemysłów, którzy natrafiają na bariery w dostępie do kształcenia na poziomie wyższym z powodu trudnej sytuacji materialnej. Stypendium było przyznane na czas trwania nauki w danym roku szkolnym/akademickim, nie dłużej niż 10 miesięcy. Stypendia były przekazywane w formie finansowej lub refundacji kosztów np. zakwaterowania, dojazdów poniesionych wcześniej przez studenta związanych z pobieraniem nauki.

Ponadto Ministerstwo Edukacji Narodowej przygotowuje projekt Rządowego programu rozwoju edukacji na obszarach wiejskich. Uwzględnia on w działaniach na lata 2007-2013

- Program stypendialny dla uczniów pochodzących z obszarów wiejskich,
- Tworzenie warunków do podejmowania przez uczniów nauki poza miejscem zamieszkania i eliminowanie barier dostępu do edukacji, w tym stworzenie systemu pomocy materialnej dla uczniów korzystających z burs i internatów.

Istnieje, zatem realna szansa, że ulegnie poprawie przekonanie o zmianie sytuacji materialnej korzystających z burs szkolnych jak i potrzebie istnienia samych placówek.

Z powierzeniem

WIZ MINISTRA
PODSEKRETARZ STANU

Zbigniew Włodkowski